



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **Ing. arch. M. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 14. 8. 2013, č. j. 46 A 61/2013 - 29.

t a k t o :

- I. Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.
- II. Kasační stížnost **se zamítá**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se podáním nazvaným „*Dotaz na iniciativu přidělené právní zástupkyně, návrhy na obnovu, opakování žádosti*“ ze dne 26. 6. 2013 dotazoval na aktivitu ustanoveného zástupce v řízeních vedených u Krajského soudu v Praze. Dále se domáhal obnovy všech řízení, ve kterých od roku 2007 figuroval jako žalobce. Současně požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce.

[2] Krajský soud na toto podání reagoval přípisem ze dne 3. 7. 2013, ve kterém soud žalobce informoval o provedených úkonech ustanoveným zástupcem a upozornil jej na nutnost blíže konkretizovat své podání. Závěrem žalobce upozornil na znění § 111 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a na skutečnost, že žádná z předmětných věcí nebyla krajským soudem projednávána meritorně, neboť nebyl soudem místně příslušným.

[3] Doplněním podání ze dne 18. 7. 2013 žalobce konkretizoval, že mj. požaduje obnovu řízení vedeného pod sp. zn. 44 Ca 129/2007-3 a dále argumentoval k eventuální opožděnosti svého návrhu.

[4] Krajský soud v záhlaví uvedeným usnesením žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce zamítl a návrh žalobce na obnovu řízení směřující proti uvedenému usnesení krajského soudu odmítl. Soud dospěl k závěru, že se v případě návrhu na obnovu řízení jednalo o zjevně neúspěšný návrh, neboť napadeným usnesením byla věc postoupena Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému. Návrh na obnovu řízení tak nemohl být přípustný, neboť nesměřoval ani proti rozsudku (formální hledisko), ani proti rozhodnutí ve věci samé (materiální hledisko) a navíc se netýkal ani některého z řízení vyjmenovaných v § 114 odst. 1 s. ř. s. Na tomto nemůže nic změnit ani případné doplnění učiněné ustanovením zástupcem, neboť krajský soud v předmětném řízení vůbec meritorně nerozhodoval.

II. Kasační stížnost

[5] Stěžovatel napadl v záhlaví označené usnesení krajského soudu kasační stížností. Namítal, že citovaným usnesením byla porušena jeho lidská práva, právní tradice či zvyklosti a především základní procesní zásady. Tvrdil dále, že městský soud (který v podání zaměňuje za krajský soud) žalobu odmítl zastavením řízení, aniž by mu dal možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit. Krajský soud popřel jeho žádost o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce. V závěru požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[6] Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nebylo Nejvyšším správním soudem vyžádáno, neboť se řešená věc týká výlučně stěžovatele.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zhodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřipustnost.

[8] Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému, vedlo by k popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval, a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77).

[9] Následně se soud zabýval žádostí stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Dle § 35 odst. 8 věty první s. ř. s. *může být navrhovatel, u něhož jsou dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, ustanoven zástupce, jímž může být i advokát.* Vzhledem k výše popsaným specifikům kasační stížnosti proti rozhodnutí, jímž

pokračování

byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, se Nejvyšší správní soud zabýval pouze otázkou, zda je ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Dospěl přitom k závěru, že tomu tak není.

[10] V kasační stížnosti je uvedeno, proti kterému konkrétnímu rozhodnutí kasační stížnost směřuje a kdy byla stěžovateli doručena. Stěžovatel napadá usnesení krajského soudu v celém rozsahu a z důvodu porušení práv, garantovaných Ústavou České republiky a mezinárodními dohodami. Stěžovatel dále uvádí, že se před samotným rozhodnutím nemohl vyjádřit k podkladům pro vydání konkrétních usnesení. Namítané pochybení lze podle Nejvyššího správního soudu podřadit pod kasační důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[11] Kasační stížnost tedy splnila předepsané náležitosti. V dané věci navíc jde o jednoduchou právní otázku. Všechny tyto důvody svědčí pro závěr, že v nynějším řízení není zástupce nezbytně třeba k ochraně stěžovatelových práv, proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I.

[12] Poté soud přistoupil k přezkoumávání napadeného usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Přitom neshledal, že by řízení před soudem bylo zatíženo vadami, k nimž by musel přihlédnout z moci úřední i bez návrhu účastníka řízení. Po posouzení námitek uvedených v kasační stížnosti dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud se plně ztotožnil s názorem krajského soudu týkající se zjevné neúspěšnosti návrhu na obnovu řízení. Vycházel přitom shodně jako krajský soud ze znění § 111 s. ř. s., podle kterého se na návrh účastníka obnoví řízení ukončené pravomocným rozsudkem, *jestliže vyšly najevo důkazy nebo skutečnosti, které bez jeho viny nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny, popřípadě bylo jinak rozhodnuto o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější.* Z § 114 odst. 1 s. ř. s. vyplývá, že *[o]bnova řízení je přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení o ochraně před zásahem správního orgánu a ve věcech politických stran a politických hnutí.*

[14] Jak ostatně konstatoval i krajský soud, z úpravy v soudním řádu správním je zřejmé, že návrh na obnovu řízení jako mimořádný opravný prostředek může směřovat pouze proti meritorním rozhodnutím. Napadnout jím lze pouze rozhodnutí ve věci samé, nikoliv rozhodnutí procesní vydaná v průběhu vlastního řízení nebo rozhodnutí ukončující řízení z procesních důvodů, aniž by o věci samé bylo rozhodováno. Z § 114 s. ř. s. navíc plyne, že obnovou řízení lze napadnout pouze rozsudek soudu (nikoliv usnesení), a navíc jen ve dvou vyjmenovaných typech soudního řízení správního (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2010, č. j. 6 Ads 88/2010 - 194). Neúspěšnost návrhu na obnovu řízení je tedy zcela jednoznačná, nesporná a okamžitě zjištělná. Krajský soud tedy nepochybil, pokud s odkazem na § 36 odst. 3 větu třetí s. ř. s. nepřiznal stěžovateli z důvodu zjevné neúspěšnosti návrhu osvobození od soudních poplatků.

[15] Z § 35 odst. 8 s. ř. s. vyplývá přímá návaznost splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. na možnost ustanovení zástupce. Jak Nejvyšší správní soud uvedl ve svém rozsudku ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, *„příznané osvobození od soudního poplatku je výchozím předpokladem pro prominutí dalších nákladů řízení. (...) Stejně tak jako osvobození od soudních poplatků, tak i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků tak vylučuje i právo na bezplatné zastoupení.“* Vzhledem k tomu, že krajský soud neshledal podmínky pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků, nebyla splněna ani podmínka pro ustanovení zástupce soudem ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s.

[16] Krajský soud nepochybil, když návrh žalobce na obnovu řízení, které bylo vedeno krajským soudem pod sp. zn. 44 Ca 114/2007, odmítl. Jak bylo uvedeno výše, návrh stěžovatele na obnovu řízení je nepřipustný, neboť nesměřuje ani proti rozsudku (formální hledisko), ani proti rozhodnutí ve věci samé (materiální hledisko), navíc se ani netýká řízení vyjmenovaných v § 114 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud tedy postupoval v souladu s § 46 odst. 1 ve spojení s § 114 s. ř. s.

[17] V této souvislosti Nejvyšší správní soud navazuje na svá předchozí rozhodnutí, v nichž uvedl, že není úkolem soudu dále vést řízení a rozhodovat např. o žádosti navrhovatele o ustanovení zástupce dle § 35 odst. 8 s. ř. s., pokud je v době podání návrhu zcela zjevné, že nejsou splněny podmínky řízení o podaném návrhu a že tento nedostatek podmínek řízení je neodstranitelný. Naopak lze takové řízení bez dalšího ukončit tím, že bude příslušný návrh dle § 46 s. ř. s. odmítnut, či v zákonem stanovených případech řízení zastaveno (viz. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008 - 48, č. 1741/2009 Sb. NSS). I v nyní posuzovaném případě se nepřipustnost návrhu promítla ve zjevné neúspěšnosti žádosti o osvobození od soudních poplatků. Nebylo tedy v souladu s principem procesní ekonomie nutné samostatně rozhodovat o žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl; jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného usnesení z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné účelně vynaložené náklady nad rámec běžné činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2013

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu